

**List Ministra Generalnego
na IX Światowy
Dzień Ubogich
16 listopada 2025**

Drodzy Bracia,

niech Pan obdarzy was pokojem!

WWW.OFM.ORG

W roku Jubileuszowym 2025, czytam Orędzie na IX Światowy Dzień Ubogich, ogłoszone przez papieża Leona XIV w dniu 13 czerwca, we wspomnienie św. Antoniego z Padwy, Patrona Ubogich. Jakże nie rozpoznać naszej historycznej i kościelnej odpowiedzial-

INDEX

List Ministra Generalnego na IX Światowy Dzień Ubogich.....	1
Agenda Kurii Generalnej.....	2
Kapituła i ustanowienie Kustodii Niepokalanej Matki Bożej w Angoli.....	3
Wizytacja Ministra Generalnego w Republice Południowej Afryki.....	4
List Rodziny Franciszkańskiej z okazji COP30.....	5
Wizytacja Ministra Generalnego w Botswanie	5
Zgromadzenie Konferencji Europy Środkowo-Południowej (CEM).....	6
Spotkanie CONAMO w Rzymie.....	7
Tempo Forte	7
Punkt o. Massimo – Październik 2025.....	8
Kapituła Prowincji św. Franciszka z Asyżu w Brazylii.....	9
Zgromadzenie Franciszkańskiej Sieci na rzecz Pokoju i Ekologii Integralnej w Azji	9
Międzyfranciszkański kurs misyjny 2025	10
XIX Kurs Formacyjny na rzecz Dialogu Międzyreligijnego i Ekumenicznego w Stambule.....	11
Pierwsze spotkanie braci pracujących wśród ludności rdzennej.....	12
Życie w Zakonie	14
Krajowa kapituła wyborcza OFS w Chorwacji	15
Zgromadzenie i połączenie Federacji Klarysek w Stanach Zjednoczonych.....	15
O. Magdy Helmy Ibrahim Manosur, OFM mianowany Administratorem Apostolskim..	16

**KRZYK
NADZIEI
UBOGICH I
STWORZENIA**

ności, którą – jako Bracia Mniejsi – mamy w dziele życia i w służbie ubogim?

W centrum Orędzia znajdujemy słowa Psalmu: „Ty, Panie, jesteś moją nadzieją”. To wyznanie wiary, które rodzi się z światła napęlniającego „ciemności mojego serca”, jak mówił młody Franciszek w San Damiano.

Wyznanie wiary które pozostaje mocne w przekonaniu, że tylko w Bogu znajduje się prawdziwa kotwica życia.

Przeczytaj pełny tekst Listu:

[Italiano](#) - [English](#) - [Español](#) - [Deutsch](#) - [Français](#)
[Hrvatski](#) - [Polski](#) - [Português](#)

Jak w latach ubiegłych, z okazji tego Dnia, proszę każdego brata i każdą wspólnotę braterską, aby uczyniła konkretny gest w kierunku osób i środowisk znajdujących się w trudnej sytuacji. Nie ma to być gest jednorazowy, ale początek i realizacja pewnej „drogi bliskości”, którą będziemy przemierzać w Roku Jubileuszowym i podczas jubileuszu 800-lecia śmierci św. Franciszka.

Kto zechce, może przesłać relację o geście dokonanym przez swoją wspólnotę, także przesyłając zdjęcia (na adres e-mail: mingen@ofm.org), jako świadectwo dobra, którym można się podzielić.

Agenda Kurii Generalnej

☑ Od 10 do 25 listopada w Kurii Generalnej będzie „Tempo Forte”.

☑ W Rzymie, dnia 5 listopada Minister Generalny, o. Massimo Fusarelli, weźmie udział w Zjeździe Braci Artystów Zakonu; Dnia 6 listopada będzie w Wenecji na inauguracji Roku Akademickiego Instytutu Studiów Ekumenicznych; Dnia 10 listopada w Rzymie uczestniczyć będzie w wydarzeniu akademickim ku czci bł. Jana Dunsza Szkota; Dnia 11 listopada spotka się z Gwardianami, Wikariuszami i Ekonomami Domów zależnych od Ministra Generalnego w Rzymie; Dnia 12 listopada weźmie udział w Kapitulie lokalnej Międzynarodowego Kolegium św. Antoniego (CISA) w Rzymie; Dnia 16 listopada będzie w Kolegium św. Izy-

dora w Rzymie, aby celebrować Mszę świętą z okazji 400-lecia istnienia Kolegium. Od 19 do 22 listopada w Kurii Generalnej spotka się z Przewodniczącymi Konferencji Zakonu.

☑ Od 17 do 19 listopada o. Joseph Condren, sekretarz Biura ds. Ochrony Małoletnich i Osób Dorosłych Bezbronnych, weźmie udział w spotkaniu organizowanym przez Papieską Komisję ds. Ochrony Małoletnich.

☑ Dnia 18 listopada Definitór Generalny o. Konrad Cholewa weźmie udział w dorocznym międzyprowincjalnym spotkaniu Gwardianów i Przełożonych Konferencji Północnosłowiańskiej, które odbędzie się na Górze św. Anny w Polsce.

Kapituła i ustanowienie Kustodii Niepokalanej Matki Bożej w Angoli

Luanda, 13–16 października 2025

WWW.OFM.ORG

Fundacja Niepokalanej Matki Bożej w Angoli zakończyła swoją Kapitułę Jubileuszową oficjalnym ogłoszeniem kanonicznego ustanowienia nowej „zależnej” Kustodii Niepokalanej Matki Bożej. Nie brakowało podczas tego czasu momentów modlitwy, wspomnień i podejmowania ważnych decyzji dla przyszłości misji franciszkańskiej w Angoli

Kapituła rozpoczęła się 13 października w kaplicy klasztornej wspólnoty św. Franciszka z Asyżu w Palanca (Luanda) i zgromadziła braci z różnych wspólnot.

Ceremonia otwarcia rozpoczęła się od wezwania Ducha Świętego, któremu przewodniczył o. Santana Sebastião Cafunda. Następnie było powitanie braci przez Przewodniczącego Fundacji, o. Ivaira Bueno de Carvalho, który w swoim przemówieniu zainspirował uczestników cytatem ze św. Franciszka z Asyżu. Tym wzmocnił ducha braterstwa i jedności.

Obecni byli również: o. Paulo Roberto Pereira – Minister Prowincji Niepokalanego Poczęcia (Brazylia), od której nowa Kustodia zależy, o. César Külkamp – delegat Ministra Generalnego i Definitor Generalny dla Brazylii i Krajów Południowego Stożka, o. Siphelele Gwanisheni – Definitor Generalny dla Afryki, o. Robson Luiz Scudela – odpowiedzialny za misje franciszkańskie w Prowincji

Niepokalanego Poczęcia, o. Valdemiro Wastchuk – radny Fundacji.

Trzy dni Kapituły obejmowały w swoim programie momenty dotyczące duchowości, formacji i zarządzania. Wśród punktów kulminacyjnych znalazły się: aktualizacja procesu formacyjnego, ocena obszarów misyjnych (ewangelizacja, edukacja, solidarność, komunikacja) oraz refleksje nad przyszłością franciszkańskiej obecności w Angoli w świetle ustanowieniem nowej Kustodii.

Drugiego dnia, bracia kapitulni z radością powitali Ministra Generalnego Zakonu Braci Mniejszych, o. Massima Fusarelliego, który przybył do kraju, aby osobiście towarzyszyć obradom kapituły. Tego dnia odbyła się również wzruszająca uroczystość upamiętniająca jubileusz 35-lecia misji franciszkańskiej w Angoli. W uroczystości brali udział zakonnicy, którzy byli świadkami początków tej obecności.

Dnia 15 października, podczas Nieszporów, o. Massimo Fusarelli oficjalnie ogłosił utworzenie nowej „zależnej” Kustodii Niepokalanej Matki Bożej. Tego samego dnia zaprezentowano również nową Radę Kustodialną:

- Minister kustodialny: o. Ivair Bueno de Carvalho

• Radni kustodialni: o. Ermelindo Francisco Bambi, o. José Morais Cambolo, o. Mário Sampaio Pelu, o. André Luiz da Rocha Henriques.

Wszyscy bracia misji angolskiej wzięli udział w konsultacjach, podczas których proponowali kandydatów do podjęcia urzędów i funkcji w Kustodi. Ostateczna decyzja należała jednak do Ministra Generalnego.

Do Definitorium Prowincji Niepokalanego Poczęcia z Brazylii, nowy Zarząd Kustodii ma przedstawić propozycje (celem ich zatwierdzenia i realizacji), dotyczące przyszłych kroków dla nowej wspólnoty. Kapitułę zakończono rano 16 października uroczystą Mszą Świętą w Kimbo São Francisco de Assis, w której uczestniczyła Rodzina Franciszkańska, siostry zakonne z różnych

zgrupowań, Franciszkański Zakon Świeckich (OFS), Młodzież Franciszkańska (GiFra) oraz licznie zgromadzeni wierni.

Obecni byli również:

- o. Evódio João – Minister nowo powstałej Prowincji św. Klary w Mozambiku,
- o. António Buko – Minister prowincjalny Braci Mniejszych Kapucynów w Angoli.

Po Mszy Świętej i uroczystym obiedzie na koniec Kapituły były spotkania z Siostrami Klaryskami i braćmi. kończąc Kapituła ta zapisała się jako punkt zwrotny w historii franciszkańskiej obecności w Angoli.

(tekst i zdjęcia: zespół komunikacji Kustodii)

Wizytacja Ministra Generalnego w Republice Południowej Afryki

Towarzystwo Definiora Generalnego o. Sipehele Gwanisheniego

WWW.OFM.ORG

Minister Generalny, o. Massimo Fusarelli, i Definito Generalny dla Afryki, o. Sipehele Gwanisheni, przebywali w Republice Południowej Afryki z wizytacją braterską w Prowincji „Naszej Pani Królowej Pokoju”. Dnia 18 października, w święto św. Łukasza Ewangelisty, nuncjusz apostolski w RPA, abp Henryk M. Jagodziński, w towarzystwie mons. Giacomo Antonicellego, sekretarza nuncjatury, uczestniczył we Mszy Świętej przewodniczonej przez o. Massima. W celebracji uczestniczył także abp William Matthew Slattery OFM, emerytowany arcybiskup Pretorii.

O. Ashley Tillek OFM, gwardian przywitał nuncjusza apostolskiego i Ministra Generalnego podczas Mszy, która odbyła się w St. Francis House przy Kort Street w Rietvalleirand (Pretoria).

We Mszy uczestniczyli również inni franciszkanie – w tym bracia z Mozambiku – siostry z Rodziny Franciszkańskiej, członkowie Trzeciego Zakonu Św. Franciszka oraz wielu świeckich wiernych.

Homilię wygłosił nuncjusz apostolski. Wizytacja o. Massimo i o. Sipehele trwała do 24 października.

List Rodziny Franciszkańskiej z okazji COP30

Zaproszenie do ekologicznej przemiany
w jubileuszu 800-lecia Pieśni Słonecznej

WWW.OFM.ORG

Publikujemy List Konferencji Rodziny Franciszkańskiej z okazji Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konferencja Stron COP-30), która odbędzie się w Belém w Brazylii w dniach 10–21 listopada.

Pobierz list:

[Italiano](#) - [English](#) - [Español](#) - [Deutsch](#)
[Français](#) - [Hrvatski](#) - [Polski](#) - [Português](#)
[العربى](#) - [Magyar](#)

Wizytacja Ministra Generalnego w placówce misyjnej w Botswanie 24-27 października 2025 r.

WWW.OFM.ORG

W dniach od 24 do 27 października Minister Generalny, o. Massimo Fusarelli, odbył braterską wizytację w placówce misyjnej w Botswanie. Towarzyszyło mu dwóch definitorów generalnych: o. Siphelele Gwanisheni i o. Konrad Cholewa.

Misja Kanamo Centre, znajdująca się w mieście Mahalapye stanowi najmłodszą placówkę misyjną Zakonu Braci Mniejszych. Posługują tam bracia z Prowincji Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Polsce – o. Cyriak Budzisz i o. Albin Kolarski – którzy zajmują się prowadzeniem ośrodka rekolekcyjno-pielgrzymkowego oraz pracują w duszpasterstwie parafialnym na miejscu.

W spotkaniu z Ministrem Generalnym uczestniczyli także Minister Prowincjalny Prowincji Polskiej,

o. Egidiusz Włodarczyk, oraz Wikariusz Prowincjalny, o. Arkadiusz Belcik, którzy przeprowadzili wizytację kanoniczną braci.

Cała wizytacja miała charakter braterski. Jej celem było umocnienie braci w ich posłudze misyjnej, wspólna analiza dotychczasowej przebytej drogi oraz wraz z braćmi z Prowincji Niepokalanego Poczęcia i Diecezją Francistown rozważenie dalszej pracy i rozwoju Zakonu w tym kraju.

Wraz ze wspólnotą lokalną, bracia uczestniczyli we Mszy Świętej niedzielnej, podczas której o. Massimo wygłosił homilię. Wymiana myśli i spotkanie z uczestnikami miały bardzo serdeczny i piękny wymiar.

Zgromadzenie Konferencji Europy Środkowo-Południowej (CEM)

Padwa, 20–24 października 2025

WWW.OFM.ORG

Od 6 do 10 października 2025 roku w Lizbonie w Portugalii, w domu zakonnym Franciscanas de Nossa Senhora das Vitórias, odbyło się Zebranie Konferencji Europy Południowej (CEM). Utworzone 7 października 2024 roku zrzesza Ministrów Prowincjalnych z Włoch (12), Hiszpanii (3), Portugalii (1) oraz kustosa Albanii.

W spotkaniu uczestniczył również Definitór Generalny o. Cesare Vaiani, a jako obserwator był obecny delegat Ministra Prowincjalnego z Malty.

Po południu 6 października, po przedstawieniu nowo wybranych Ministrów, odbyła się wymiana doświadczeń dotyczących trudności i nadziei w poszczególnych wspólnotach zakonnych, ze szczególnym uwzględnieniem różnych procesów restrukturyzacji w toku.

Następnego dnia, w formie wideokonferencji, do dialogu włączyli się kustosz Ziemi Świętej o. Francesco Ielpo, delegat Ministra Generalnego do wsparcia Prowincji Kampanii i Kalabrii, oraz o. Sergiusz Bałdyga, delegat ds. Prowincji Hiszpanii i Portugalii.

We wtorek 7 października Zebranie CEM zajęło się dokumentami końcowymi Kapituły Namiotów i Plenarnej Rady Zakonu oraz sprawozdaniem o. Cesare Vaianiego dotyczącym refleksji Zakonu nad procesami strukturalnymi i nowymi możliwościami transformacji wspólnot zakonnych.

W środę 8 października CEM spotkało się z animatorami powołań z Włoch, Hiszpanii i Portugalii, rozmawiając z nimi o aktualnych inicjatywach i współpracy.

Szczególną uwagę poświęcono konferencji Sekretariatów (Formacji i Studiów, Misji i Ewangelizacji) oraz Biura GPIC, która odbędzie się w Madrycie w dniach 10–14 listopada 2025 roku. Po południu portugalski Minister Prowincjalny pokazał uczestnikom centrum Lizbony, w tym sanktuarium św. Antoniego (dom rodzinny).

W czwartek 9 października podkonferencje COMPI i CONFRES zebrały się oddzielnie a następnie wspólnie wyznaczyły Ministrów delegowanych do różnych obszarów. Po południu odwiedzono starożytny erem kapucynów w Sintrze, a następnie uczestnicy gościnnie odwiedzili klasztor w Torres Vedras.

W piątek 10 października rano Ministrowie podjęli decyzję o terminach spotkań na 2026 rok: od 10 do 13 stycznia w Asyżu (w związku z obchodami rozpoczęcia 800-lecia Paschy) oraz od 19 do 23 października w Santiago de Compostela.

Prezes CEM, o. Francesco Piloni, zakończył spotkanie, dziękując za gościnność portugalskich współbraci oraz za atmosferę braterskiej przyjaźni podczas zebrania.

Umożliwiła ona szczery i konstruktywny dialog oraz podtrzymała pragnienie, wyrażone przez naszego Ministra Generalnego przy okazji powstania nowej Konferencji, aby „uczyć się od siebie nawzajem, jak żyć jako bracia i minori w tej części Europy”.

Fr. Andrea Dovio, OFM

Spotkanie CONAMO w Rzymie

Wybór animatorów i określenie priorytetów na następne trzy lata

WWW.OFM.ORG

Dnia 13 października w Kurii Generalnej bracia z Konferencji Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu (CONAMO) spotkali się w obecności o. Ignacio Ceja, OFM, Wikariusza Generalnego. W braterskiej atmosferze zgromadzenie wybrało swoich nowych animatorów i określiło kierunki działania na najbliższe lata. Był to czas słuchania i współodpowiedzialności, z myślą o misji w złożonych i wieloreligijnych kontekstach.

Konferencja powierzyła funkcję Prezesa o. Francesco Ielpo, OFM, Kustoszowi Ziemi Świętej. Na wiceprezesa wybrano o. Luis Alcántara Ramírez, OFM, kustosa Świętych Protomęczenników Maroka. Funkcję Ekonoma powierzono o. Felianusowi Dogon, OFM, gwardianowi w Stambule, natomiast funkcję Sekretarza nadal pełni o. Magdy Helmy, OFM, reprezentant Wikariatów Apostolskich w Trypolisie i Bengazi.

Bracia zgodzili się otworzyć swoje wspólnoty zakonne na przyjęcie profesów czasowych w „roku franciszkańskim” oraz w ciągu najbliższego trzyletniego okresu zorganizować spotkanie dla braci w formacji początkowej Konferencji.

Zachęcano również do uczestnictwa w „tygodniach formacyjnych dialogu międzyreligijnego” organizowanych przez wspólnotę w Stambule oraz do rozpowszechniania inicjatywy formacji

stałej i ćwiczeń duchowych, sprzyjających wzajemnemu poznaniu się.

W związku z jubileuszem 800-lecia Paschy św. Franciszka zostanie przygotowana nieduża wystawa, przetłumaczona na języki lokalne, aby przybliżyć Poverello nie-chrześcijanom.

Tempo Forte

Communiqué Tempo Forte

Ordo Fratrum Minorum
Secretarius Generalis

Komunikat Definitorium Generalnego dotyczący Tempo Forte (wrzeźń 2025 r.)

Do pobrania w formacie PDF:
[Italiano](#) - [English](#) - [Español](#)

Punkt o. Massimo – Październik 2025

W 25. rocznicę kanonizacji męczenników franciszkańskich w Chinach

WWW.OFM.ORG

szym wyzwaniem: jak być pasterzem, wypełniając powołanie franciszkańskie. Wyzwania z tym związane nie kazały na siebie długo czekać. Wspólnota chrześcijańska, przyzwyczajona do przywilejów i kompromisów, z trudem znosiła ewangeliczną surowość biskupa. Święty biskup odrzucił system protekcji i nadużyć finansowych dotyczących środków przeznaczonych dla sierot. Wolał być oskarżony o „skapstwo”, niż zdradzić sprawiedliwość. Wiedział, że prawdziwa chwała Boga to sprawiedliwość wobec ubogich.

Dnia 7 lipca 1900 roku, podczas zamieszek, został zabity. Jego śmierć była dopełnieniem życia oddanego prawdzie Ewangelii – wybrał Chrystusa obecnego w ubogich ponad jakiegokolwiek kompromisy z władzą. Jego ostatnie słowa brzmią proroczo: „Nie zostaliśmy wygnani przez pogan, ale przez własnych wiernych.”

To wyznanie wciąż stawia pytanie każdemu pokoleniu chrześcijan o najsubtelniejsze zdrady – te, które popełnia się, gdy używa się wiary do realizacji własnych celów.

Dziś, po 25 latach od ich kanonizacji, 120 chińskich męczenników wciąż przekazuje nam świadectwo, które przekracza wszystkie granice kulturowe. Ich świętość nie polega na cudach, lecz na codziennej wierności Ewangelii sprawiedliwości i miłości. Ci wszyscy męczennicy przypominają nam, że być chrześcijaninem znaczy zawsze wybierać stronę Chrystusa, nawet jeśli oznacza to niezrozumienie, prześladowanie czy śmierć. Jego odpowiedzią było męczeństwo.

Jaka będzie nasza odpowiedź?

Dnia 1 października przypadła 25. rocznica kanonizacji 120 chińskich męczenników – braci mniejszych (OFM), sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi (FMM) i tercjarzy franciszkańskich (OFS). Wśród nich byli zarówno Chińczycy, jak i misjonarze zagraniczni (świadkowie, których jednoczyła wspólna wierność Chrystusowi ponad kulturami, językami i pozycją społeczną) wszyscy ofiary powstania bokserów z 1900 roku.

Powstanie bokserów w 1900 roku było zbrojnym buntem wobec cudzoziemcom i chrześcijanom. Chrześcijanie Chińczycy – katechisci, dziewice konsekrowane, całe rodziny, wołały umrzeć razem, niż zaprzeczyć Chrystusa. Obok nich stanęli misjonarze różnych narodowości: bracia mniejsi (OFM); Siostry Franciszkanek Misjonarek Maryi, które do końca dzieliły los wspólnot, którym służyły; świeccy tercjarze franciszkańscy, świadczący o wierze w świecie pracy i rodziny.

Prześladowanie z 1900 roku nie czyniło różnicy – wszyscy: Chińczycy, chrześcijanie i misjonarze cudzoziemcy, młodzi i starzy,

zakonnicy i świeccy – zostali złączeni tą samą ofiarą krwi za wiarę. Wśród najbardziej znaczących postaci wyróżniają się biskupi franciszkańscy Gregorio Grassi i Antonino Fantosati, a także brat Cesidio da Fossa, zabici w prowincji Shanxi wraz ze swoimi współbraćmi. Obok tych znanych imion świeci milczące świadectwo setek anonimowych Chińskich chrześcijan, którzy woleli śmierć niż apostazję.

Był misjonarzem, który naprawdę potrafił stać się Chińczykiem. Urodził się w Trevi, a w 1867 roku opuścił Włochy, by udać się na misję do Chin. Szybko dał się poznać z umiejętności przystosowania i bliskości wobec ubogich. W górach prowincji Hubei towarzyszył najbardziej potrzebującym ludom koczowniczym, dzieląc ich niepewność i niedostatek. Nauczył się lokalnego dialektu, nosił chińskie ubrania, a nawet zmienił swoje imię, by być jednym z nich. Zawsze kierował spojrzenie ku „ostatnim”: dzieciom porzuconym, głodnym rodzinom, koczownikom szukającym żyznej ziemi.

Kiedy został mianowany biskupem, stanął przed najtrudniej-

Kapituły

Kapituła Prowincji św. Franciszka z Asyżu w Brazylii 13–17 października 2025 r

WWW.OFM.ORG

Pedro Rhoden, OFM – wikariusz prowincjalny. Na okres 2026–2028 wybrano definitory prowincjalnych: o. Pedro Geremias Bruxel, OFM, o. Cláudio André Lottermann, OFM, o. Franklin Francisco Silva de Freitas, OFM, o. Patrício Ceretta, OFM.

Hasło Kapituły brzmiało: „Prowincja św. Franciszka z Asyżu w procesie odnowy – jako Bracia Mniejsi, z wszystkimi stworzeniami, pielgrzymi nadziei.” Podczas tygodnia Kapituły bracia dokonali analizy i oceny wielu aspektów życia franciszkańskiego: formacji, powołań, ekologii, troski o najuboższych, zrównoważonego rozwoju, obecności w parafiach i na misjach oraz dzieł społecznych.

W dniach 13–17 października 2025 r. bracia z Prowincji św. Franciszka z Asyżu w Brazylii (Rio Grande do Sul – RS) odbyli Kapitułę Prowincjalną i dokonali wyboru nowego zarządu prowincji. Zgromadzenie odbyło się w klasztorze franciszkańskim św. Bonawentury w Imigrante (RS), a przewodniczył mu o. Wanderley Carvalho do Couto, OFM, z Prowincji Najświętszego Imienia Jezus (Goiás – GO), mianowany wizytatorem generalnym przez Definitorium Generalne Zakonu Braci Mniejszych.

Na kadencję 2026–2031 wybrano: o. Olávio José Dotto, OFM – minister prowincjalny, o. Marino

Odbyło się także spotkanie i rozmowa z wiernymi świeckimi współpracującymi z braćmi w Rio Grande do Sul oraz z przedstawicielami Franciszkańskiego Zakonu Świeckich (OFS). Świeccy podzielili się swoimi spostrzeżeniami z życia wspólnot franciszkańskich i zaproponowali sposoby pogłębienia współpracy w ewangelizacji lokalnych społeczności. Podczas Kapituły świętowano również jubileusz profesji zakonnej i święceń kapłańskich niektórych braci. Był to moment odnowy duchowego zaangażowania i „spojrzenie skierowane ku Bogu”.

Animacja Zakonu

Zgromadzenie Franciszkańskiej Sieci na rzecz Pokoju i Ekologii Integralnej w Azji Manila, 13–18 października 2025 r.

WWW.OFM.ORG

Pierwsze Zgromadzenie Sieci Franciszkańskiej na rzecz Pokoju i Ekologii Integralnej w Azji odbyło się w Manili na Filipinach w dniach 13–18 października 2025 roku. Gospodarzem wydarzenia była prowincja Świętego Piotra Bautysty. Wydarzenie zgromadziło delegatów wspólnot franciszkańskich i współpracowników z całej Azji. Głównym celem było wzmocnienie współpracy między członkami

wspólnot poprzez wspólną refleksję, dzielenie się doświadczeniami, rozeznanie oraz planowanie konkretnych działań.

Pierwsza część, refleksyjna rozpoczęła się od poruszających odwiedzin rodzin ofiar zabójstw pozasadowych, ubogich społeczności miejskich oraz strefy nadbrzeżnej dotkniętej degradacją, gdzie

rybacy utracili środki do życia. Odwiedziny zostały zorganizowane przez Franciscan Young Advocate. Spotkania te pozwoliły uczestnikom doświadczyć realnej niesprawiedliwości. Następnie o. Lino Gregorio Redoblado, OFM, podzielił się głęboką refleksją opartą o historię plemienia Butbut. Połączył on Pieśń Słoneczną ze świecą tożsamością franciszkańską, sprawiedliwością społeczną i powołaniem

do pokoju. Refleksję pogłębiło świadectwo o. Angela Corteza, OFM, który mówił o realizowaniu założeń GPIC nie jako możliwości czy obowiązku, lecz jako prawdziwego powołania, pasji i misji franciszkańskiej. Na zakończenie sesji o. Derrick Yap, OFM, zachęcił uczestników do przekształcenia kluczowych idei dokumentu papieża Leona XIV Dilexi Te (2025) oraz najważniejszych refleksji z Kapituły Namiotów 2025 w nowe inicjatywy GPIC, odpowiadające na pilne wyzwania współczesnego świata. Druga część, była poświęcona dzieleniu się doświadczeniami i rozeznaniu. Została ona podzielona na dwie sekcje:

promocję pokoju oraz działania ekologii integralnej. Na koniec uczestnicy przeszli do planowania działań Sieci Franciszkańskiej. W oparciu o Rezolucje z Cebu wskazali trzy kluczowe obszary działań, wyznaczając jednocześnie nowe kierunki:

- Budowanie pokoju: uczestnicy zobowiązali się wzmocnić więzi z migrantami z Myanmaru, rozważyć projekt pokojowy mający na celu łagodzenie napięć w regionie Sri Lanka–Bangladesz–Nepal, organizować seminaria na temat praw człowieka oraz wykorzystywać media społecznościowe do działań rzeczniczych i edukacji pokojowej.
- Działania ekologiczne: uczestnicy postanowili rozwijać projekty ekopastoralne w Kampong Tambunan (Malezja) oraz inicjatywy sadzenia drzew w górskich i nadrzecznych obszarach Myanmaru, Filipin i Indonezji. Zdecydowano także o uruchomieniu programów edukacyjnych, które wprowadzają charyzmat franciszkański do szkół publicznych.
- Komunikacja cyfrowa: uczestnicy uznali znaczenie komunikacji cyfrowej i zgodzili się kreatywnie udoskonalić stronę internetową i inne platformy medialne, aby dotrzeć do szerszej i młodszej społeczności.

Jedną z konsekwencji zgromadzenia było wspólne zobowiązanie do organizowania wszystkich inicjatyw w oparciu o realistyczny, mierzalny plan z określonymi terminami, aby zapewnić praktyczne i wymierne efekty działań.

Pełny artykuł można przeczytać na www.ofm.org

Międzyfranciszkański kurs misyjny 2025

Między misją a sztuczną inteligencją

WWW.OFM.ORG

Szybkie i nieustanne zmiany, jakie zachodzą w erze cyfrowej, często nie pozwalają nam zastanowić się, jak – jako franciszkanie – powinniśmy wejść w ten świat nieustannej komunikacji i różnorodności.

Ta dynamiczna sytuacja prowokuje wiele pytań: jak żyć naszym charyzmatem w świecie technologii, jak się komunikować i jak się nawzajem rozumieć?

Możemy wchodzić w ten świat jako obserwatorzy, ale powin-

niemy to robić świadomie i krytycznie, nie tracąc z oczu naszej franciszkańskiej tożsamości. Nie możemy już postrzegać nowych technologii wyłącznie jako narzędzi użytkowych – stały się one nieodłączną częścią naszego życia codziennego, zmieniając sposób, w jaki rozumiemy relacje i samo życie.

Papież Franciszek w adhortacji *Christus vivit* napisał: „Nie chodzi już tylko o ‘używanie’ narzędzi komunikacji, lecz o życie w kulturze w pełni zdigitali-

zowanej, która głęboko wpływa na pojęcie czasu i przestrzeni, na postrzeganie siebie, innych i świata, na sposób komunikowania się, uczenia, zdobywania informacji i budowania relacji... Przestrzeń cyfrowa stworzyła nową formę więzi i komunikacji.” (CV 86–87)

Kiedy korzystamy z nowych technologii – a zwłaszcza mówiąc o sztucznej inteligencji – musimy zrozumieć, że nie wchodzimy do zamkniętego pokoju z martwymi przedmiotami, lecz

otwieramy okno na świat w nowej formie, w której przestrzeń i czas ulegają przemianie, a wraz z nimi nasze relacje i wolność.

Musimy zrozumieć, że nie mamy do czynienia z izolowaną przestrzenią, lecz z nowym sposobem pojmowania życia i naszej misji.

ZAPRASZAMY NA MIĘDZYFRANCISZKAŃSKI KURS, KTÓRY ODBĘDZIE SIĘ W DNIACH 18–20 LISTOPADA 2025 R., POŚWIĘCONY REFLEKSJI NAD MISJĄ I SZTUCZNĄ INTELIGENCJĄ.

[Aby się zapisać – kliknij tutaj](#)

XIX Kurs Formacyjny na rzecz Dialogu Międzyreligijnego i Ekumenicznego w Stambule *Turcja, 12–25 października 2025 r.*

WWW.OFM.ORG

Coroczny kurs formacyjny poświęcony dialogowi międzyreligijnemu i ekumenicznemu odbył się w dniach 12–25 października 2025 r. w Stambule (Turcja). Kurs ten był organizowany przez międzynarodową wspólnotę franciszkańską w Turcji jako dar dla całej Rodziny Franciszkańskiej, która podejmuje wysiłki dialogu w swoich lokalnych kontekstach.

Ciemność nienawiści i wrogości, uprzedzeń i błędnych wyobrażeń, nieporozumień i ignorancji między narodami, religiami i kulturami prowadzi do sytuacji konfliktów i przemocy. Stawać się narzędziami pokoju i budować mosty między religiami i

kulturami to wyzwanie dla naśladowców św. Franciszka oraz wszystkich ludzi dobrej woli. W roku, w którym przypada 800-lecie „Pieśni stworzenia” św. Franciszka, szczególnego znaczenia nabiera dialog nie tylko między ludźmi, lecz także braterska relacja z całym stworzeniem.

Z poszanowaniem Pisma Świętego i antropologicznego znaczenia dialogu, prelegenci podkreślali, że dialog jest istotnym elementem ludzkiego życia – zarówno indywidualnego, jak i wspólnotowego. Bóg od początku objawia się jako Bóg Trójjedyny, pozostający w osobowej relacji z całym swoim stworzeniem. Dlatego wzrost duchowy i ludzki każdej osoby jest zależny od relacji z innymi.

Podkreślono również, że żyjemy w społeczeństwie wielokulturowym, w którym człowiek musi uczyć się poznawać i cenić drugiego w jego odmienności. Przytoczono przykład wspólnot franciszkańskich, w których bracia z różnych kultur żyją razem, dając świadectwo dialogu międzykulturowego.

Zaznaczono także, że współczesny świat mierzy się z kryzysami ekologicznymi, które są bardziej destrukcyjne niż wojny. Uroczyste wspomnienie „Pieśni stworzenia” św. Franciszka stawia przed nami wyzwanie pokojowego współistnienia z całym stworzeniem i odpowiedzialnego zarządzania światem. Prelegenci zarówno z islamu, jak i chrze-

ścijaństwa dzielili się doświadczeniami dialogu, który przynosi już pierwsze owoce w pluralistycznych społeczeństwach. Turcja, ze swoją bogatą historią religijną, oferuje wyjątkową przestrzeń dla dialogu ekumenicznego.

Uczestnicy mieli okazję odwiedzić Kościoły ormiański apostołowski, grecko-prawosławny, ormiański katolicki oraz syryjsko-katolicki, spotykając się z ich patriarchami. Szczególnie audyencja u patriarchy Bartłomieja i jego słowa skierowane do

franciszkanów były momentem głębokiej inspiracji. Formacja w zakresie dialogu międzyreligijnego i ekumenicznego głęboko poruszyła serca uczestników, odnowiła ich zaangażowanie i rozpałała na nowo zapał, by prowadzić życie w duchu dialogu, budować lepsze relacje i podejmować wspólne wysiłki z członkami innych religii i wyznań dla tworzenia lepszego środowiska w swoich wspólnotach i miejscach posługi.

Pascal i Felianus

Pierwsze spotkanie braci pracujących wśród ludności rdzennej Gwatemala, 15–19 października 2025 r.

WWW.OFM.ORG

Pierwsze spotkanie braci pracujących wśród ludności rdzennej odbyło się w dniach 15–19 października 2025 r. w mieście Gwatemala. Gospodarzami były wspólnoty franciszkańskie tego kraju, należące do Prowincji Matki Bożej z Guadalupe.

W spotkaniu uczestniczyli bracia z trzech Konferencji tworzących UCLAF (Unię Konferencji Ameryki Łacińskiej), a także bracia z Argentyny, Brazylii, Kolumbii, Peru, Meksyku, Gwatemali i

Salwadoru. Obecni byli również: sekretarz generalny ds. ewangelizacji o. Francisco Gómez, animator generalny ds. misji o. Dennis Tayo, oraz definitor generalny dla Ameryki Środkowej, Karaibów i Meksyku o. Joaquín Echeverry.

Pierwsze dwa dni spotkania odbyły się w Domu Rekolekcyjnym Monte San Francisco, położonym przy Kurii Prowincjalnej. Spotkanie rozpoczęło się przemówieniem kard. Jaimego Spenglera, OFM, arcybiskupa Porto Alegre (Brazylia)

i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Ameryki Łacińskiej (CELAM), który połączył się z uczestnikami w formie wideokonferencji.

Kardynał podziękował Zakonowi za szczególną troskę o ludy rdzenne, które – jak przypomina papież Leon XIV w swojej pierwszej adhortacji apostolskiej *Dilexit te* – są „najuboższymi spośród ubogich”. Zachęcił również braci, by zachowali franciszkańską radość i pogodne serce, które czynią misję bardziej lekką i entuzjastyczną.

Słowa powitania skierowali także: o. Francisco Gómez oraz przewodniczący UCLAF, o. Fernando Aparecido dos Santos, który powiedział: „Niech światło Ducha Świętego na nowo rozpała w waszych sercach pragnienie odczytywania znaków czasu i obecności wszędzie tam, dokąd was Duch posyła.”

W Spotkaniu uczestniczył również o. Ricardo Falla, 93-letni jezuita z Gwatemali, misjonarz, antropolog i teolog, który poświęcił swoje życie ewangelizacji i badaniom nad kulturą ludów rdzennych.

Bracia dzielili się swoimi doświadczeniami z bardzo różnych obszarów: pracy parafialnej, walki o prawa i pamięć historyczną wspólnot, obrony terytoriów i troski o dobro wspólne, codziennego życia z ludami rdzennymi oraz pomocy w zachowaniu tradycyjnych rytuałów i praktyk.

W drugim dniu spotkania, podczas wideokonferencji z Angoli, minister generalny o. Massimo Fusarelli przypomniał o czterech osiach i trzech liniach (i 4 assi e le 3 linee d'azione) działania zaproponowanych przez Komisję ds. Nowych Form Życia w Ameryce Łacińskiej.

Bracia przedstawili następujące refleksje i pragnienia dotyczące obecności i ewangelizacji wśród ludów rdzennych:

- Obecność i dzielenie życia z ludami rdzennymi jest integralną częścią tożsamości franciszkańskiej i powinna być wzmacniana we wspólnotach, zwłaszcza w świecie zagrożonym przez kulturę odrzucenia, dominację marketingu, gromadzenie bogactwa i drapieżny konsumpcjonizm, które niszczą planetę i godność ludów rdzennych.

- Nadal brakuje braci gotowych i przygotowanych do pracy z ludnością rdzenną oraz do uczenia się ich stylu życia – jest to poważne wyzwanie.

- Należy opracować projekt obecności i ewangelizacji, który obejmowałby różne poziomy działania, aby zapewnić trwałość i bezpieczeństwo misji.

- Wymagana jest większa promocja tego rodzaju działalności, aby cały Zakon mógł poznać i wspierać tę formę obecności.

- Kluczowym zadaniem dla każdego brata podejmującego tę posługę jest nauka języka lokalnej społeczności.

- Bracia, którzy zostali wybrani lub zgłaszają się dobrowolnie do tej misji, powinni otrzymać odpowiednie przygotowanie i wsparcie.

- Istniejące już misje w Amazonii muszą zostać pilnie wzmocnione, zarówno poprzez zwiększenie liczby braci, jak i innych form pomocy.

- Praca z ludnością rdzenną wymaga szerokiej „współpracy sieciowej”, obejmującej zarówno przedstawicieli Kościoła, jak i innych instytucji – takie działania są niezbędne.

Powołano Komitet Wykonawczy z przedstawicielem każdej Konferencji UCLAF, który będzie kontynuował prace i współpracował z Komisją ds. Nowych Form Życia oraz Sekretariatem Generalnym ds. Misji i Ewangelizacji.

Do komitetu zostali mianowani: o. Sebastián Robledo (Konferencja Brazylii i Stożka Południowego), o. Antonio Vasquez (Konferencja Boliwariańska), o. Alfonso Barrientos (Konferencja Matki Bożej z Guadalupe).

Więcej na stronie: www.ofm.org

We współpracy o. Gustavo Wayand Medella, OFM Prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP w Brazylii

ŻYCIE w Zakonie

Śluby wieczyste

18 października – Prowincja
św. Bonawentury (Włochy)
Br. Danilo Di Vincenzo

11 października – Prowincja
św. Franciszka z Quito
(Ekwador)
**Br. José Cepeda Sopalo i br.
Jaime Granda Paccha**

11 października – Prowincja św.
Antoniego Braci Mniejszych
(Włochy)
**Br. Ivan Montagner i br. Diego
Taddei**

5 października – Kustodia
Najświętszej Maryi Matki
Bożej (Indie)
Br. Joseph Lakra Lakra

5 października – Kustodia
Ziemi Świętej
**Br. Manuel Tchincocolo
Ramos**

29 września – Prowincja
Niepokalanego Poczęcia NMP
(USA)
**Br. Óscar Danilo Valle Pérez i
br. Luis Hernández Reinosá**

14 września – Prowincja
Świętej Wiary (Kolumbia)
**Br. Duván de Jesús Arboleda
Sepúlveda**

14 września – Prowincja św.
Klary (Mozambik)
**Br. Bonifácio Januário
Santos Santos i br. Armando
Matsanze Vilaculo Vilanculo**

6 lipca – Prowincja św. Pawła
Apostoła (Kolumbia)
Br. Richard Galindo Pantoja

Święcenia prezbiteratu

20 września – Prowincja św. Bonawentury
(Włochy)
Br. Marco Giammatteo

13 września – Prowincja św. Wacława (Cze-
chy)
Br. Jan Kapistrán Gajdoš

Zmarli Braciars

† 27 października – br. Glenn Phillips, Prowincja
Matki Bożej z Guadalupe (USA)

† 23 października – br. J. Carmen Montuoso
Sánchez, Prowincja św. Piotra i Pawła (Meksyk);

br. Tony Hardiman, Prowincja Irlandii

† 19 października – br. Leonardo Berardi,
Prowincja Najświętszego Serca Jezusa (Włochy)

† 16 października – br. Alfonso Gibu Tokumoto,
Prowincja Dwunastu Apostołów (Peru)

† 15 października – br. José Alberto de Oliveira,
Prowincja Świętych Męczenników z Maroka
(Portugalia)

† 13 października – br. Alfredo Vega Cabrera,
Prowincja św. Piotra i Pawła (Meksyk)

† 12 października – br. Richard D'Silva, Kustodia
Najświętszej Maryi Matki Bożej (Indie)

† 10 października – br. Erasmo Rodríguez Vega,
Prowincja św. Piotra i Pawła (Meksyk)

† 1 października – br. Luis Hernando Acevedo
Quiroz, Prowincja Świętej Wiary (Kolumbia)

† 27 września – br. Mario Radman, Prowincja
Świętego Krzyża (Bośnia i Hercegowina)

Informacje otrzymane od Sekretariatu Generalnego

OFS

Krajowa kapituła wyborcza OFS w Chorwacji Samobor, 17–19 października 2025 r.

WWW.OFM.ORG

Krajowa kapituła Franciszkańskiego Zakonu Świeckich (OFS) w Chorwacji odbyła się w dniach 17–19 października 2025 r. w Tabor, Samobor. Kapitułę przewodziła Adrienn Bognar, OFS, radna międzynarodowa krajowej wspólnoty OFS na Węgrzech, delegowana przez ministra generalnego Tibora Kausera, OFS. Konferencja Generalnych Asystentów Duchowych delegowała o. Zdravko Lazića, OFM, jako obserwatora przebiegu kapituły.

W kapitule uczestniczyło 33 braci i sióstr, 8 zakonników oraz 5 obserwatorów. Pierwszego dnia przedstawiono sprawozdania z ostatnich trzech lat. Zaprezentowane przez ministra narodowego; po dyskusji zostały one jednomyślnie zatwierdzone.

Część wyborcza odbyła się w braterskim i zgodnym z prawem klimacie, a uczestnicy z radością ponownie wybrali s. Martę Radoš, OFS, na ministra narodowego, oraz Roberta Ledinskiego, OFS, na radnego międzynarodowego.

Pro Monialibus

Zgromadzenie i połączenie Federacji Klarysek w Stanach Zjednoczonych Siostra Nancy Shively, OSC wybrana Prezesem

WWW.OFM.ORG

W Stanach Zjednoczonych dwie federacje Klarysek świętowały swoje połączenie. Następnie odbyło się Zgromadzenie nowej Federacji w dniach 17–23 października 2025 r. Przy tej okazji obchodzono również 150. rocznicę przybycia Matki Magdaleny Bentivoglio i jej siostry, Matki Constance, do Nowego Jorku. One po raz pierwszy wprowadziły Pierwotną Regułę św. Klary w Stanach Zjednoczonych.

Podczas Zgromadzenia przeorysze, delegatki i siostry intensywnie pracowały, aby osiągnąć konsensus w sprawie Deklaracji Kierunkowej, wyznaczającej przyszłe inicjatywy, które zapewnią, że charyzmat Klarysek będzie kontynuowany w Stanach Zjednoczonych.

Odbyły się również wybory nowego zarządu na kolejne cztery lata. Nowo wybraną Prezes Federacji jest siostra Nancy Shively, OSC, a członkami Rady zostały: siostra Etta Patton, siostra Colleen Bryne, siostra Pia Malaborbor oraz siostra Rucia Rauton.

Siostry bardzo ceniły sobie czas spędzony razem – rzadką dla nich okazję – z chwilami radości i zabawy pomiędzy spotkaniami.

Dziękujemy Bogu za wiele łask, jakie udzielił im w ciągu tych 150 lat!

Stolica Apostolska

O. Magdy Helmy Ibrahim Manosur, OFM mianowany Administratorem Apostolskim Wikariatu Apostolskiego Trypolisu (Libia)

WWW.OFM.ORG

O. Magdi urodził się 23 stycznia 1972 r. w Beheira (Egipt). Przyjął habit franciszkański 7 września 1997 r. Złożył śluby wieczyste 31 sierpnia 2002 r. Został wyświęcony na kapłana 12 września 2003 r.

W trakcie swojego posługiwania pełnił różne funkcje w swojej prowincji, w tym, ostatnio, funkcje Gwardiana i Wikariusza Domu w Trypolisie, a także Sekretarza Konferencji Ministrów Prowincjalnych i Kustoszy Konferencji Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu (CONAMO).

Składamy serdeczne podziękowania naszemu bratu J.E. ks. bp George'owi Bugeja za jego służbę Kościołowi w Libii, a o. Magdiemu Helmy'emu Ibrahimowi Manosur życzymy wszelkich łask w jego nowej posłudze dla ludu Bożego.

W dniu 22 października Ojciec Święty, papież Leon XIV, przyjął rezygnację z posługi duszpasterskiej Wikariatu Apostolskiego Trypolisu, złożoną przez J.E. ks. bpa George'a Bugeja, OFM, i mianował o. Magdiego

Helmy'ego Ibrahima Manosura, OFM, członka naszej Prowincji Świętej Rodziny w Egipcie, Administratorem Apostolskim sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis Wikariatu Apostolskiego Trypolisu.

Subscribe

Write us

Web

Follow us

Newsletter

comgen@ofm.org

www.ofm.org

@ofmorg

@fratrumminorum

@ofm.org

flickr

Curia Generale dei Frati Minori
Via di S. Maria Mediatrix, 25
Roma, Italia

Dyrektor: Br. Byron A. Chamann Anléu OFM
Tłumacz: Br. Melchior Adamus OFM

OFM
Ordo Fratrum Minorum
© 2025 All rights reserved